

1. asto hi:na (dit het meest) of kips masperwazi:n
zinzeban // rô. 3. fô. gal is de algemene term // wel gesproken van makykondi. f maar welke vogel het was, was onbekend
2. mino vrint of kambrô:t istablums gongi:ta
(kambrô:j is meeru)
3. tegeworax spî naza ale. nox mæ memodinas
4. spa. ja is la. stax of xwa. ir warak
5. updasxip kre. gaza versxymalt brô. 3. wat
// krigo in Wanrooi //
6. don timarman he masplintor intzavijor
7. dasxipor lækta xin liponaf
8. indifabrik isnrks tø zi:ja
9. humar hi:r kintjo ook humdagij ma:rs
hi:r kintjo (kintjo algemene benaming tot jaar of drie. Schoolmeisjes ook nogwel kintjos, jongens niet)
10. hastale:in gev. ns fir glas li:zr ook
sxrdö:ns fir glas li:zr in ook taptons fir
glas li:zr - glaskes // manboral hebeky. t=heb ik opgedronken // smetjo: idl. // onzandes = benaming hoofd van het gezin //
11. halmamar twe. kilô. kruko (kruko zijn kleine zure pruimen - morela: = morellen), vriendelijker: haldas effes firmin twe. kilô. of vi:z pnt kruko
12. xâheba me 2r ve. va drilitorwin ytxadrunko
13. he. wo:j me maknapol axtor min hin
(hen in Mill)
14. ikhep zinkne:j gazu:3n (kne: Juff. Wijnen) mr.
kne:js en kn. e:js
15. vastols. vont waert ni:flmergavirt (Juff. W.
vastols. vont), beter geacht: vastols. vont da:r
waert ni:flmer angadon // kermis ha.uwa://
16. ikbi:nblizj dat kmr f. r nimiggen bin
(ikben in Mill - haer voor f. r naar Wanrooise kant)
17. ikhebatni xadon man of menaka // hares-hoorens//
18. wi:hetar goden - den dijs didrankimp
19. spin - spinaweps - spinakop
20. pxt-mats (onder klep - ook vrouwenmuts) - ba:z-
ba:z. wt - - - we. i. padestu:wl. hex-
kikfors meeru. kikfors - een vlinder // we. rt=
wei langs de Maas - den dris was vroeger de benaming voor een weide bij het huis //
21. dijske. el matka da hi. pl we. rt ant. fexta
// wezel van Juff. W. //
22. iksalu krekaes xe.ra (krabs zijn grote)
23. enplant lnt fô. el a. u w sxe. 3p a. vbre. ko
24. hij is welis xabe. tø gawra // enambet v. e. hand //
25. ge. fme. in of min twe. ja breisti. 3n. - bre. jor-
dam bretsta
26. dat stambelt stedor nimer (stotor Juff. W.)
stotor (heer Geeters afkomstig uit Kierlingsbeek) -
stotor in Mill)
27. dijs mins he mle. va axangô. 1. tøn he. zt
28. ly. si far isni indenhamel gobliva // lysfier-lucifer //
29. disxelkindar xin med ame. star (met Juff. W.)
nsdzi. jo gawe
30. ikantsx nikuma viraklo. of verax bin
31. de besta rypa ger linzants. t. me. el // drankall
// na rypa = iem. die misbruik maakt van sterke drank // linzant kuk = lijntoek //
32. hi. j kanix onweraka - hi. j he. kpij (ke. kpij van Juff. W.) // tant pijs - lykpij - kpij//
33. stektis mestet. el indijembæsem // enam bæsamste. el //
34. ni:jd - mitike. gels waertar ni:mryasprile // sp. l. //
35. he. la - ikhebow altwi. ja ke. ra gazu:pa
36. dipe. 3r isnirip - dorxit nogen wita pitin
37. xâxin wex not fæ. lt (fæ. lt over het algemeen bouwland - da he. j = ontgonnen heigrond, vroeger met hei bedekt - da pi. l. = de Peel)
38. xâhedn m aerst fan xin gæ. lt af xahsela
minder dialectisch juist: xingæ. lt vphelopma:ka
39. hi. j xaltnat uit breys
40. xista he loft fandzo. ma ook zoma kwit

41. da māns mot zin vro.u.w b.e. st.o.n
 42. indama.1s zwe.mā is xərclək //indəməzχərlək//
 43. hi.j he f.ə.l prots 1mdati sta.zəkis
 44. wi.j mōta dor dæhloft afheba engli dāndor
 hæloft //dæhloftfan// ^(jufr.W.) geli in Mill //
 45. hælop dabet is uplixts
 46. ðnxa metsla.1z isovæt axm va.rak- of armstak
 47. xəzin antspri.nga widatuitsta han (s van
 springs is suizend) //xəheba dərm qawet//
 //wɪləwɪs wedəl//
 48. dəm bæmkweker xal dəmbəm intə (da
 bæ.m is meeru.)
 49. makərs atfenstor istu of drxt //dəra.m-
 ruiton met omhijting - doblinds = binnenluiken//
 50. t klept færdæærstamis - dælestamis - tlof
 (vroeger ook kermis) //tlo.e.jt met grote klok//
 51. (bet) spre.j- hikforsasladar - - y.t spre.j- - -
 yt bre.i.ja - bare.i.ja (alleen gezegd v.e. vel, anders is
 het klof of verex mā.ka) - me.st bæ.ska-
 mbstaram smc.ərə (dit zijn er op elkaar, één is
 mne.i.ja) //boter= boter - kee= karmen//
 52. di vro.u.w hetar hø.ə afts.tø kni.pø
 53. zo of xi (zin juffr.W.) va.dar he n̄ res jɔ.rəlan
 n̄dəxəl tə.tə gɔ.ən
 54. ik he.bəlm afxər.ə.jr 1mzola.lt nerantwater
 tə gən
 55. vɔ.lmɔ.lo xidni f.ə.l andes hā.ntr
 56. Erdapæt zini f.ə.l wert //E.ədawar.zək =
 aardewerk //na hø.əs drikraens pot (stond afbe-
 ding van 3 kronen op)//
 57. da bɔr.wt plonk ste b.e. dən.ɔ.və - domh.e.rt =
 de woonkeuken //thertfy.(i) //da g.ə.t = het uerkver-
 brek //da karmaz- de hamer (deze had hachel)
 //dəma.sər = het keteltje dat boven het vuur hing//
 58. imert i xətni xə kaw 1mtəkats
 59. di hars geftan hældar lixt - wa² ook istni
 60. hij trokst peit an kinastart mæt he.j vitat
 pe.ət m̄z̄ kinastart
61. indijantit kwamðgrli hic idæ.jɔ.ər upla
 kermis (op bezoek ter gelegenheid v.d. kermis) //n̄də
 kermis (naar het kermisterrein)//
 62. da pɔ.tærz.ə dat onxənli.rəm he.ər volmarktis
 63. gərapt ma of min wel - ma garent n̄ks tegama
 of min
 64. doxwala wa xəlga.u.w traxkumo
 65. qədə vanda.1x ni k.a.rts
 66. e.tə ze.j of xəli okxər ke.əs
 67. zina mō.ətar iskapat - hej li indabe.ək - indəgra.f-
 andakant fandawex
 68. tixən wa.əməndax xəwe (Xwest jufr.W.)
 en tixən xə.xənə.vənt
 69. dafjyska lapt up blō.ətə vu:tə
 70. dorixəna borst indakan
 71. ikwɔj datə pɔ.st məmbrif brɔxt
 72. ikhepin an minha.it of minha.it dyfin
 //mina vijzə dy.gəwoldax we.ə//
 73. I ham = xə.n dwe zəmīnsa 1mgo.ən //intwers- er tegen//
 74. nu de slɔ.ptit (vroeger na de maaltijd tot zoen)
 spanawet peit færdene.j kar (færdene.j kar in Mill)
 75. ikhep 1mbitz horts - al van voerdamidəqaf
 76. da zu.ən vanderhainy i xək scoldz.ət xəwe
 (Xwest jufr.W.)
 77. wetə ge.nəratmaker wu.ənə - məmbr.əx
 //dəra.j is meer. van het rad// zə.yambu.əx - təs.gant/
 78. dərō.1xə hebəlan dœ.r
 79. ik xəlævar q̄.t nwo.ərt fan of af
 80. t̄kintja was du.ə wət færzət kəsədφ.ər
 81. hin ð.əgə enzim ð.ərə lō.ər
 82. ærderka isme - ema.n̄tja notsəxəsəgən
 ambrombe.zə təpləkr
 83. də.r izan spr.ət yçile.ər
 84. he.j zeta ma hui.ələ h.e.əl up of ð.ə.ʃə - hej
 kwekta harrt //kwe.kə- ruzje maken //s̄xrisa- huilen//
 85. da mīns xəxənīksandras xə.əlt //dəri kdm-
 rik //dər zit rikdm//
 86. ørem̄.nt is drø.əx fandands.rst

87. diwex dra.jt. tixana amwex da.ne.ra // dacons
 krunkholwex // tis wit axtarml //
88. ikox firdakle.n jynks of menka enkle:n
 tramks // moptramalks voor hoojjes //
89. dambuk of aage. tomduk iskapt ucel
 mdati mks.rst ingeslikt haj
90. xi of zinlitjë wasko.rt mar txut
91. ytxen ixstat fe.st
92. massxtar mot xu:t knolu:sra
93. ky. ht minahut is
94. ikxoj niwe.tä wörakim motsy: kr
95. maka.wa kelder isxuit foerat bi:zr
96. ikmoss esantlus: t drizykamantasta.zatr
97. ikmut aerst et fujor (feordakuj) vptastalknja
98. min bry:r wasmu:j
99. dijazombur he on grô.ôteru:t
100. damz.laks watarex enzu:r-sty. zdmder
 marmetrx
101. we.j zon dijz pñt inany:r dejkama.kr
// on pñt is of gemetseld of bestaat uit op elkaar
gelegde ringen - en ky. ðl is een gat //
102. der veet niks fan im ta zego - he.j isaky.ðr-
 onsky.ðr wa.rakskr
103. he.j kint no:t emony.ta la:t
104. inita:je zinba:rex diwyrspe.ja (spe.ja is broken)
105. dæ.ravda gi:j do:r vptas do:wo
106. indagra.f (=Grave) hebba: mstrk fanda
 braxava.ra
107. gemit ons foels iskuma:kikr
108. he.j is fanlo.vä gekuma midanguyta:s gælt
// on knisplofsl //
109. didys:wär is fanly:kun hɔ:t of by.kmhs:ut xemakt
// by.kmhs:hex // denenholt. denenhout, maar als het ver-
werk is, dan is het hɔ:ut // holt hɔ:uw=hout hadden //
110. elzenholt-elzenhout // tholt=het bos //
111. angatr. wds vrs.uw ook angatr.uwt fram
 mut xut kinana.ja
112. ikhephii:z grasxara.jt martwas XE (Juff. W.)
 gujzo:z
113. baka-ikbaka-gej bakt- hej bakt- we.j baka-
 ikbaka-gej baka- hej baka- we.j baka- we.j
 heba gebaka
114. bija-ikbi:j-ge.j bi:jt-he.j bi:jt-we.j bija-
 bija we.j-ikbo:zj-ikhepxabo:zj-bo:zj xleök
115. tisklein mar fe.in (tixanklein mar tixen
 fe.in (gezegd van een kind)
116. gakant hi:r e.jor kriga vptamatof mart
(Juff. W.) // ky. kso mart = Kuike market //
117. he.j hegaze dati amin zaldenkr
118. domeit xen dati gôlikhaj
119. dorwa. zr ve:f pris // on pris = één prijs //
120. ondardij me:k ligz ffl.e. kols
121. twater zaldrek of dalok of szefas kô:zka-thoktal
122. tho:j isnapry:n-tis no:xmar næt of pasxama:jt
123. majane.s ma:kaz metando:jr vana ne:
(E:zr is meer.)
124. da boempka zaldor nigamekalek wa:ss
125. da pasto:zr he gujzwir
126. ons a:w hys is afxabrant (hys is meer. ly:s
 meer ly:s - my:s meer. my:s)
127. da rama spitsa ytotae.jor vanda:ku.
128. da koester loe.jt - on kry.s - twi:j s kry:s
129. da bari vanda kraefwa:ga bæ:wga dy:z
 fantxawixt
130. ola twija doetssers kramans lybr
131. xehbenam bonten bls.w gesla:zg
132. da ss. i xanbitjatodn - ffs.w
133. desnej lij dik. // snewa = sneeuwen //
134. tixanewaxhe. ic xale.ja of he.lan xale.ja darku
 gazi:n hep
135. brixme:r (Bormeer) woert now in heel ne:stat
136. du:wn-ik dujt of dujt - ge.j dugat - he.j dy.got-
 we.j dunt - gzi dugat - xli dunt - ik dint of dent

ge.j dinst - he.j dint of de.jt. we.j dinant-
geli dinot - zeli dinont - dinshdar - dinhej
st mar - dinzili stmar

- 137 dy.^{sw} p^a-dy.^w pkletjs - d^b. p^font - da salds.t^a
138 darsa - he.j dorst - hej dorsta - he.j hexedorst
139 bins - ik bin - ge.j bint (bint juff. W.) - he.j bint
(he.j bint juff. W.) - we.j bins (we.j bins juff. W.) - geli
bint (geli bint juff. W.) - he.j bins - bint he.j
bint he.j - ik hepxabends

- 140 Locale Landnamen: mruij - sare - snom bunder-
1 hectare; vroeger aan de Maashant en ook in

H. Hubert en holanda ma.raga = 84 ruij - Ook werd
er nog gesproken van mukle na ma.raga, maar de
grootte van deze honden de zegslieden niet opgeven.

- 141 Locale Waternamen: da ma.¹ - da r² m - verschillende
weterijns - da be.³ k - da ro.³ ja be.³ k (rood door
yzeren). Dialectische naam voor dit der is
brakste.3n - Dit werd vroeger wel gegraven.
De naam van yzerhoudend water is git -
da vengraf (gra.f = sloot)

De naam van deze plaats in haar eigen dialect is sint 'hybert
De inwoners heteren sint 'hybers
Hun bijnaam luidt: da boka

Spotrijmpje: In mil (L.158) d^b.r z.e. in de bura zolump
z^a lo.³pa da fr^ali d^bly.f vands klump

Aantal inwoners op 1 jan. 1956: het doarp Sint Hubert telt ± 1000 inwoners, hoort tot de gemeente Mill en St. Hubert, die op 1 jan. 1956 7508 inwoners telde

Taaltoestand. De voornaamste wijken zijn: teerap - tbruk - dambra.zx - dambu; -
da huf - dan tip.val - tfen - twomas

stellen, die uit deze omgeving afkomstig zijn, spreken dialect. Naar de kant van Wanrooi
vertoont het grotere overeenkomst met het Wanrooij. Dat is ook weer gebleken uit de uitspraak
van juff. Wijnen, werd beweerd.

De voornaamste bezigheden van de bevolking: gemengd bedrijf (landbouw + veeteelt).
In de plaats zelf zijn geen fabrieken, maar er gaan arbeiders naar de fabrieken van
Eindhoven, Mill, Blerick, Cuijk en Roermond.

Zegslieden. 1. Lambertus, Gerardus Verks, 61 j.; hier geboren; landbouwer tot in 1957,
voorzitter van de N.C.B.; heeft hier altijd gewoond; f. van Wanrooij, s. van hier; spreekt gewoonlijk
St. Huberts.

2. Maria Gerardina Wijnen, 34 j.; hier geboren; broerderdochter, costumie; heeft hier altijd
gewoond; v. en m. van hier; spreekt gewoonlijk St. Huberts.

3. Martinus Peeters; gepensioneerd onderwijzer (of H.d.S.?), geboren te Vierlingsbeek, heeft al
48 jaar in St. Hubert gewoond. De heer Peeters kwam tijdens de opname (Lage) tot de overtuiging
dat hij het St. Huberts nog niet volkomen kende, al had hij het al zo lang dagelijks horen spreken.
(De heer Peeters zegt een huig-z).